

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ ім. Г. СКОВОРОДИ НАН УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. М. ДРАГОМАНОВА
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ» ім. І. СІКОРСЬКОГО



ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

**МАТЕРІАЛИ ХІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ»**

**REPORTS OF THE XI INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE “A PERSON, A SOCIETY, COMMUNICATIVE TECHNOLOGIES”**

м. Харків, 26–27 жовтня 2023 р.

Харків
2023

УДК 740+656+338

ББК 87

Л 93

Головні редактори:

Панченко С.В. – доктор технічних наук, професор, академік Транспортної академії України, ректор Українського державного університету залізничного транспорту

Андрущенко В.П. – доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік Національної академії педагогічних наук України, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова

Редакційна колегія:

Абашик В.О. – д-р філос. наук, професор

Бабенко А.О. – канд. техн. наук, доцент

Вельш Вольфганг – габілітований доктор філософії, професор

Даніл'ян В. О. – канд. філос. наук, доцент

Дудін О.А. – канд. техн. наук, доцент

Змій С.О. – канд. техн. наук, доцент

Каграманян А.О. – канд. техн. наук, доцент

Колеснік К. Е. – канд. іст. наук, доцент, академік ТАУ

Коростельов Є.М. – канд. техн. наук, доцент

Кравець А. М. – канд. техн. наук, доцент

Куценко М. Ю. – канд. техн. наук, доцент

Лисечко В.П. – канд. техн. наук, доцент

Лях В.В. – д-р філос. наук, професор

Новіков Б. В. – д-р філос. наук, професор

Павлов В. І. – канд. філос. наук, доцент

Панченко В. В. – канд. техн. наук, доцент

Соломніков І.В. – канд. екон. наук, доцент

Семенцова О.В. – канд. екон. наук, доцент

Толстов І. В. – канд. філос. наук, доцент

Устенко О. В. – д-р техн. наук, професор, академік ТАУ

Затверджено до друку Вченою радою Українського державного університету залізничного транспорту (протокол № 6 від 11.12.2023 р.)

Людина, суспільство, комунікативні технології: матеріали XI Міжнар. наук.-практ. конф. 26-27 жовтня 2023р. Відп. за випуск В.О. Даніл'ян. — Харків : Мачулін, 2023. — 242 с..

ISBN 978-617-8195-79-3

УДК 740+656+338

Матеріали подано в авторській редакції

ISBN 978-617-8195-79-3

© Авторський колектив, 2023

© Мачулін, худ. оформлення, 2023

Україні необхідне покоління з високим рівнем освіченості, культури і здоров'я, здатне сприймати загальнолюдські цінності, творчо і продуктивно діяти у будь-якій галузі соціальної практики. Тому збереження здоров'я громадян України є винятковою актуальною програмою сьогодення [1, с. 5].

Список використаних джерел

1. Семко Л.М. Впровадження та ефективне використання новітніх інформаційних технологій у процесі фізичного виховання: метод. розробка. Київ : 2021. 46 с.

2. Согоконь О.А., Донець О.В., Гогоць В.Д. Фізичне виховання – дистанційна форма навчання : навч.-метод. посібник. Полтава : Сімон, 2021. 256 с.

ЛУЧКО О.Р., старший викладач

КРИКУНОВА Д., здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

*Український державний університет залізничного транспорту
м. Харків, Україна*

**ПРОФЕСІЙНО-ПРИКЛАДНА ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА
ЗАЛІЗНИЧНИКА У СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Професійно-прикладна фізична підготовка (ППФП) як і раніше залишається обов'язковою та невід'ємною частиною фізичного виховання майбутніх спеціалістів. Вона спрямована на вибіркове використання засобів і методів фізичного виховання з метою розвитку професійно значущих психофізичних якостей, рухових здібностей, а також забезпечення високого рівня працездатності для повноцінної реалізації фахівця в обраній професії. При цьому термін «професійно-прикладна фізична підготовка» підкреслює прикладну профільовану частину фізичного виховання. Основним завданням ППФП студентів закладу вищої освіти залізничного транспорту (на прикладі Українського державного університету залізничного транспорту) є формування за допомогою фізичної культури і спорту професійно важливих якостей і властивостей майбутніми фахівцями залізничного транспорту [2].

Суттєве значення для конкретного змісту ППФП фахівців залізничного транспорту мають типові показники праці, а саме галузь виробничої діяльності і вид праці, виробничі операції, типи рухової діяльності, які переважають, знаряддя праці, форми організації праці та інші особливості виробництва. Кожний з цих показників потребує вияву певних фізичних та психічних якостей і рухових навичок. Наприклад, праця, що пов'язана з керуванням автоматами та технічними системами (операторська, диспетчерська діяльність тощо), потребує

високого рівня розвитку різних видів рухової реакції, спостережливості, уваги, оперативного мислення, емоційної стійкості. Інженерна діяльність, яка пов'язана зі спостереженням і контролем, стеженням і зняттям показників приладів, ставить високі вимоги до розподілу і стійкості уваги, передбачає наявність високого рівня реакції і стеження тощо. Колективна праця обумовлює необхідність розвитку комунікативних здібностей, організаторських навичок.

Важливим чинником, що визначає ППФП залізничників, є умови праці, в яких здійснюється виробнича діяльність (тунелі, відкрите повітря, приміщення; режим праці і відпочинку, основні робочі пози, основні види професійних шкідливих умов виробництва тощо). Умови праці представників інженерних та робочих професій залізничної галузі значно відрізняються. Наприклад, трудова діяльність спеціалістів вагоноремонтного депо частіше здійснюється у замкнутій робочій зоні, а саме у локомотивному депо, усередині локомотива чи вагона. Специфічні умови, в яких здійснюється виробнича діяльність інженерів-будівельників мостів, транспортних тунелів – це висота, на якій виконуються виробничі роботи, рухома поверхня знизу, скутість у рухах, замкнутість простору у тунелях, обмеженість в освітленні і пересування по штольнях. Певні умови трудової діяльності потребують розвитку відповідних фізичних і психічних якостей. Наприклад, праця на відкритому повітрі при низькій або високій температурі повітря потребує витривалості та стійкості організму до холоду або тепла, до різких коливань температурних впливів, загальної витривалості, хорошого стану серцево-судинної і дихальної систем та системи терморегуляції. Під час роботи на обмеженій опорі, висоті необхідні рівновага, сміливість, хороший стан вестибулярного апарату.

Тривала праця в обмеженій зоні і вимушеній позі потребує статичної витривалості м'язів спини, тулубу, рук, стійкості до гіподинамії. Якщо протяжність робочої зони більша, то необхідна загальна витривалість, навички раціонального статичного напруження, гарний стан серцевосудинної і дихальної систем, міцний опорно-руховий апарат. Практично всі вищеперелічені якості і здібності у достатньому ступені розвиваються засобами фізичної культури та спорту і мають бути покладені в основу професійно-прикладної підготовки фахівців залізничного транспорту. Шкідливість виробництва (гіподинамія, гіпокінезія, віддаленість об'єкта, вахтовий метод праці тощо), що супроводжує окремі види фахової діяльності на залізничному транспорті, є підставою для відбору і включення у процес ППФП спеціальних фізичних вправ, що спрямовані на підвищення стійкості організму до впливів несприятливих факторів.

Іншими підставами є психофізіологічні особливості професійної діяльності, зокрема: прийом, збереження, переробка виробничої інформації; прийняття рішень, від яких залежить вирішення виробничих завдань;

психомоторні дії; навантаження на окремі фізіологічні системи, емоційне напруження; розумова працездатність; динаміка важкості праці тощо. Наприклад, якщо основна частка інформації під час праці або частина інформації надходять у вигляді зорових, слухових чи тактильних сигналів, то для успішної праці потребується високий рівень розвитку зорового, слухового і тактильного аналізаторів. Велика мінливість рухових завдань та варіативність рухового складу моторних дій у процесі праці обґрунтовує високі вимоги до спритності, координації рухів, мобільності психічних процесів. Якщо дії здійснюються переважно руками, то необхідно розвивати спритність і «тонку» координацію руху рук. Наявність у трудовому процесі різноманітних тривалих рухових дій середньої або повільної інтенсивності з систематичним навантаженням на дві третини м'язового апарату потребує формування загальної витривалості [1].

Процес фізичного виховання, який здійснюється у вишах для проведення якісної підготовки майбутніх спеціалістів повинен бути обов'язковим та систематичним. Слід відмітити, що формальний підхід до формування компетенцій, які пов'язані з ППФП здобувачів вищої освіти призведе до неякісної підготовки майбутніх спеціалістів. ППФП є ефективним інструментом не тільки загально професійних та універсальних компетенцій, але й професійних.

Професійно-прикладна фізична підготовка вирішує завдання підготовки фахівця залізничної галузі у фізичному плані і виконує завдання відтворення здорового потенціалу співробітників підприємств залізниці. ППФП студентів до майбутньої професійної діяльності є складовою частиною усієї системи фізичного виховання майбутнього фахівця залізничної галузі. В організаційному плані реалізація ППФП фахівця залізничної галузі має суттєву відмінність від ППФП студентів. Якщо фізична підготовка студентів базується на державній програмі з фізичного виховання та методах педагогічного впливу, то ППФП спеціалістів у період їх виробничої діяльності спирається, в основному, на самодіяльні форми і методи формування особистості. Тому особливо важливо у роки навчання у закладі вищої освіти оволодіти міцними знаннями, звичками, які необхідні для самостійних занять ППФП [2].

Список використаних джерел

1. Довженко С. С. Формування професійної компетенції засобами фізичного виховання у студентів залізничних навчальних закладів. *Здоров'я, спорт, реабілітація*. 2018. № 1. С. 22 – 29.

2. Шепеленко Т.В, Черніна С.М., Савченко Ю.М. Основи професійно-прикладної фізичної підготовки : консп. лекції. Харків: УкрДАЗТ, 2011. 28 с.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ І. ФІЛОСОФСЬКІ ТА ГУМАНІТАРНІ НАУКИ	5
АБАШНІК В.О. Григорій Сковорода у творчості Фелікса Гаазе (1882–1965)	5
АБАШНІК У.В. «Будинок привидів» (1942): особливості швейцарської комедії жахів	9
БЕРЕЗНИЙ В.М., ЄРМОЛЕНКО О.А., ЛИСЬОНКОВА Н.М. Трансформація освіти в епоху нейромереж	12
БЛИЗНЮК Л.М. Психофізіологічні основи мови і мислення	14
БЛИЗНЮК Л.М., МИХАЙЛОВА Є. Неогумбольдтіанство у визначенні мовної картини світу	16
БОЙЧЕНКО М.І. Цінності використання ші та вартості люської комунікації	18
ВАРЛАМОВА А.В., НЕШКО С.І. Переклад як засіб комунікації	21
ГАЙДЕМАНН Дітмар Герман Моральний скептицизм та етичний релятивізм	22
ДАНІЛ'ЯН В.О. Теорія регіональних розбіжностей Стейна Роккана	30
ДАНІЛ'ЯН В.О., РЯБЧЕНКО С.Р., БАБЕНКО К.А. Соціально-психологічні чинники формування здорового способу життя здобувачів вищої освіти	32
ДАРАГАН А., НАЗАРЕНКО І.Л. Особливості перекладу економічних текстів	34
ДОВЖЕНКО С.С., СВЕТОШ В.Ю. Особливості фізичної активності у зрілому віці у відповідності з європейськими стандартами	35
ДОНЕЦЬ С.М., ТАРУТА А. Переклад українських суспільно-політичних реалій англійською мовою	37
ЗАГРІЙЧУК І. Д. Комунікація та толерантність в умовах сучасної пограничної ситуації	39
ЗРОДНІКОВА К.В., УМРИХІНА К.О. Людина та інформаційно-комунікативні технології: виклик сучасності	43
ЗРОДНІКОВА К.В., МИНИННИК Д.В. Вплив культурної глобалізації на суспільство	44
КІМ К.В., КОВАЛЬОВА О.В., ШАПАТІНА О.О. Комунікації учасників освітнього процесу	45
КОДАЛЛЕ Клаус-Міхаель Дух прощення	47
КОЛЕСНИК К.Е. Образ кайзера Вільгельма в творчості німецького медальєра Карла Гьотца	53
КОЛЕСНИК К.Е., ІХНЕНКО С.О. Англо-ірландська книжкова мініатюра у ранньому Середньовіччі	60
КОММЕДАЛ О. Теорія гендеру та гендерної ідентичності С. М. Ольсен	67

ЛАПЕНКО Р., НАЗАРЕНКО І.Л. Формування іншомовної компетентності студентів у говорінні: основні типи вправ	68
ЛУЧКО О.Р., ДОВЖЕНКО С.С. Шляхи підвищення ефективності фізичного виховання молоді в умовах дистанційного навчання	70
ЛУЧКО О.Р., КРИКУНОВА Д. Професійно-прикладна фізична підготовка залізничника у сучасній системі вищої освіти	72
ЛЯХ В.В. Чи можлива альтернатива глобалізації?	75
МОСКВІН Я. В. Консерватизм: актуальні та вічні питання	77
НАЗАРЕНКО І.Л. Використання методики CLIL у викладанні економіки англійською мовою студентам-філологам УкрДУЗТу	79
НЕШКО С.І. Роль перекладача, як технічного комунікатора в умовах глобалізації	84
НОС Н.М. Климентій Зіновійв – неординарний представник українського бароко	86
ПАВЛОВ В.І. Vita Activa як передумова приреченості сучасної людини (аналіз концепції Ганни Арендт)	87
ПАНКОВ Г.Д. Технологія протидії безчестю в сповідальному дискурсі (на прикладі Великого покаянного канону Андрія Критського)	91
ПАНОВ В.Я. Декілька проблем, що підіймають lingua francas в сучасному суспільстві	93
РАДЧЕНКО І.Б. Особливості мовної комунікації в Інтернеті	96
РЖАВСЬКА Ю.В. Формування ціннісних орієнтацій молоді засобами фізичного виховання і спорту в європейському контексті	98
РЖАВСЬКА Ю.В., КОНОВАЛОВА К.О. Формування здорового способу життя молоді в умовах сьогодення	101
САЖИНА Т.М. Міжкультурна комунікація та проблеми навчання іноземних мов	103
СНІЖКО І.А., КОЛЕСНИК Т.К. Передумови, причини та рушійні сили взяття Сеути португальцями в 1415 році	105
ТУТАР О.В., АЛІМОВА V.M. Kunstphilosophie in der modernen Ukrainischen und Deutschen kultur	109
ТОЛСТОВ І.В., ВОЛОШИНА О.М. Стратегії подання стресу студентами під час дистанційного навчання	114
ТОЛСТОВ І.В., ДЕЙНЕКА В.В. Етикет як форма міжкультурної комунікації	116
ХАРЛАМОВА О.М. Мовні права та інформаційне суспільство: доступ до інформації різними мовами	119
ЦИГАНОВСЬКА Н.В., ДАНИЛ'ЯН В.О. Паркур: спорт чи молодіжна субкультура?	121
ЧАПЛИГІН О.К., СУК О.Є., ГЛУХОВ А.О. Соціальна трансформація як наслідок глобалізаційних змін	123
ЧЕРНИШОВ В.В. Міфотворчість як суспільно-політична творчість особистості: спроба філософського аналізу	126

Наукове видання
Відповідальність за редагування та достовірність інформації
несуть автори роботи

Людина, суспільство, комунікативні технології:
матеріали XI Міжнар. наук.-практ. конф.
26-27 жовтня 2023 р.

Reports of the XI International scientific-practical conference
“A person, a society, communicative technologies”

Відп. за випуск В.О. Даніл'ян

Підписано до друку 20.12.2023. Формат 60x84/16.
Гарнітура «Times». Папір для мн. ап.
Ум. друк. арк. 27,67. Обл.-вид. арк. 41,8.
Наклад 300 пр. Зам. №

Видавець Мачулін Л.І.
тел. +38(068)886-52-57
editor2016@ukr.net
<http://knigoizdat.org.ua>
Свідоцтво про держреєстрацію:
сер. ХК №125 від 24.11.2004

Віддруковано в ПП Озеров Г. В.
м. Харків, вул. Університетська, 3, кв. 9.
Свідоцтво про реєстрацію: № 818604 від 02.03.2000.